

РЕШЕНИЕ

№ 1989

гр. София, 13.04.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, II КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ,
в публично заседание на 06.03.2020 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Добромир Андреев

ЧЛЕНОВЕ: Елица Райковска

Георги Бозуков

при участието на секретаря Мая Миланова и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **1371** по описа за **2020** година докладвано от съдия Елица Райковска, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 208 и сл. АПК.

АССГ е сезиран от Х. К. С. с касационна жалба /КЖ/ срещу решение от 20.03.2019 г. на АССГ, 15 с-в по адм.д. № 9438/2018 г., с което е отхвърлен предявеният от С. срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ /ГДИН/ иск за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди в размер на 20 000 лева за период от 06.12.2010 г. до 03.09.2018 г., претърпени от противоправни бездействия на служители на ответника, изразяващи се в неосигуряване на нормални битови и хигиенни условия – недостатъчна жилищна площ, лоши условия в спалните помещения, в общите бани и тоалетни, заболяване от хепатит С, заедно с лихвата върху претендираната сума от датата на постъпване в мястото за лишаване от свобода – 06.12.2010 до 03.09.2018 в размер на 15811,42 лева, ведно със законната лихва върху главницата, считано от 04.09.2018 г. Моли атакуваното решение да бъде отменено като бъде уважена изцяло исковата претенция. Претендира разноски.

Ответникът по касация ГДИН моли жалбата да бъде отхвърлена. Представя писмен отговор. Прави възражение за претендираното от ищеца адвокатско възнаграждение.

Представителят на СГП счита касационната жалба за неоснователна.

Съдът, като взе предвид събраните по делото доказателства, доводите на страните и съобрази закона, намира за установено следното от фактическа и правна страна:

Текстът на чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС въвежда отговорност на държавата конкретно към

изтърпяващите наказание "лишаване от свобода" и задържаните с мярка за неотклонение "задържане под стража" лица за вредите, които те търпят в резултат на нарушение на забраната по чл. 3 от същия закон - да не бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение от специализираните органи по изпълнение на наказанията.

За квалифицирането на едно бездействие като незаконосъобразно е необходимо да бъде установено неизпълнение на фактическо действие от страна на административен орган или длъжностно лице от администрацията, като е необходимо да съществува нормативно установено задължение за изпълнение на това действие. Съгласно чл. 3, ал. 1 от ЗИНЗС (изм. ДВ, бр. 13/2017 г., в сила от 7.02.2017 г.) осъдените и задържаните под стража не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение. Съгласно ал. 2 на текста за нарушение на ал. 1 се смята и поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждаат чувство на страх, незащитеност или малоценност. Установяването на посочените от законодателя обстоятелства води до ангажиране на отговорността на държавата.

По силата на общите принципи, уреждащи прилагането на чл. 3 ЕКПЧОС, администрацията на затворите е длъжна да осигури нормални условия за пребиваване в местата за лишаване от свобода. ЕКПЧОС е ратифицирана от Република България, поради което и на основание чл. 5, ал. 4 от Конституцията има пряко действие и съставлява част от националното право, т. е. спазването на принципите на чл. 3 от Конвенцията представлява задължение, пряко произтичащо от закон по смисъла на чл. 256 и чл. 257 от АПК. При неизпълнение на това задължение за държавата възниква отговорността да изплати обезщетение съобразно доказаните вреди.

Настоящият касационен състав има контролно-отменителни правомощия. Съдът не може да ревизира фактите, а да провери дали в рамките на установените от първоинстанционния съд факти, материалният закон е приложен правилно. Единствено ако констатира съществени процесуални нарушения при събирането на доказателствата, довели до пороци при установяването на фактите, може да отмени решението на това основание и да го върне за ново разглеждане.

В случая, първоинстанционният съд правилно е установил фактите по делото на базата на съвкупна преценка на събраните от него доказателства, поради което същите не следва да бъдат преповтаряни.

Неоснователни са възраженията в КЖ. Първо, действително отделните твърдяни нарушения на ответника са обсъдени едно по едно. Това обаче не е нарушение на закона, нито на цитираните в КЖ решения на ЕСПЧ, доколкото няма как да се достигне до определени правни изводи без твърденията в исковата молба /ИМ/ да бъдат детайлно разгледани. Не е налице разделяне на исковата претенция в противоречие с решението по делото Ш. срещу България, доколкото изследвайки отделните твърдяни в ИМ нарушения АССГ е достигнал до извод, че същите, както по отделно, така и в своята съвкупност, не съставляват нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС.

Второ, относно наличието на заболяване от Хепатит С – законосъобразно е прието от

АССГ, че не се касае за нововъзникнало заболяване, като предвид свид. показания и медицинския картон на лицето, същото е получавало необходимите лекарства и прегледи във връзка с неговото състояние, поради което по никакъв начин не е налице нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС от страна на ответника, касаещо здравето на ищеца.

Трето, обсъдени са площта на килиите, наличието на осветеност и подменена дограма. Действително, за минимален период от време касаторът е бил в килия с площ под 4 кв.м., но това само по себе си не води до извод за наличието на жестоко и унижително отношение по чл. 3 от ЗИНЗС.

Четвърто, доказано е посредством приложените справки извършването на редовно пръскане против инсектициди. Налице е системност и редовност в осигуряването от страна на ответника на извършваните мероприятия по дезинфекция, дезинсекция и дератизация. А вътрешната хигиена в помещенията е следствие от действията на лицата в нея, за което е доказано, че са им раздавани препарати.

В заключение настоящият състав споделя изцяло изводите на АССГ, 15 с-в, че С. не е бил поставен в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието, от което да произтичат подлежащи на обезщетяване неимуществени вреди. Цялостната преценка на условията в Затвора в [населено място] не обосновава извод, че те са сурови, унижителни и нехуманни, довели до сериозни неудобства и тежки емоционални страдания на лишения от свобода. В този смисъл е напр. Решение № 475 от 13.01.2020 г. на ВАС по адм. д. № 3502/2019 г.

Следва да се отбележи, че наказаните лица са настанени в места за лишаване от свобода вследствие своето противоправно поведение и там, по силата на закона, са принудени да търпят известни ограничения, поради което и затворите не изпълняват функцията на хотели. Безспорно същите следва да се модернизират, като това се случва поетапно и последователно от много години насам, но предвид ниския жизнен стандарт в РБ няма как затворите да станат места за пребиваване, които са по-люксови напр. от болниците, домовете за настаняване на възрастни хора и пр., където пребиваващите не са настанени заради извършени от тях престъпления. Бюджетът на РБ следва да осигури стандарт не само на затворниците, но и на всички хора в страната.

При така изложените съображения решението на АССГ, 15 с-в като правилно и законосъобразно следва да бъде оставено в сила. При този изход на спора на С. не се дължат разноски.

ГДИН не претендира разноски, като такива не се дължат и не следва да бъдат присъждани.

По изложените съображения и на основание чл. 221, ал. 2 от АПК Административен съд София-град, 2ри касационен състав

РЕШИ:

ОСТАВЯ В СИЛА решение от 20.03.2019 г. на АССГ, 15 с-в по адм.д. № 9438/2018 г. Решението е окончателно и не подлежи на обжалване и протест.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1.

2.